

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Πρακτική Άσκηση

Ενότητα 7: Κλίμα αποδοχής,
ελεύθερο παιχνίδι, συνεργασία

Αν. Καθηγήτρια: Σοφία Αυγητίδου

E-mail: saugitidou@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τι επηρεάζει τις σχέσεις;

- Ευκαιρίες για αλληλεπίδραση (οργάνωση του χώρου και του χρόνου).
- Η κουλτούρα των συνομηλίκων.
- Η σχολική κουλτούρα - Οι κανόνες στην τάξη.
- Εκπαίδευση στο παιχνίδι (στρατηγικές νηπιαγωγού στο ελεύθερο παιχνίδι).
- Ένα πρόγραμμα για την ανάπτυξη της κοινωνικής αποδοχής (επιλογή περιεχομένου και τρόπου εργασίας στο νηπιαγωγείο).
- Η νηπιαγωγός ως μοντέλο – ανατροφοδότηση των παιδιών – κριτήρια αξιολόγησης των παιδιών.

Σχολική κουλτούρα (1/2)

- Η οργάνωση του χώρου και του χρόνου.
- Οι προτεραιότητες της νηπιαγωγού («ακαδημαϊκή επιτυχία»).
- «Υπακοή» vs «συμμετοχή».
- «Ιδέες και πρωτοβουλίες».
- «Συνεργασία»).
- «Εξισωτική» ή «συγκριτική» ανατροφοδότηση.
- Οι κανόνες της τάξης (όρια και σκοπιμότητα) – οι παρεμβάσεις της νηπιαγωγού.
- Ο τρόπος ομαδοποίησης των παιδιών.
- **Οι προσδοκίες από τα παιδιά.**

Σχολική κουλτούρα (2/2)

- Η σχολική κουλτούρα επηρεάζει την κουλτούρα των συνομηλίκων.
- «Δεν τον έχω φίλο μου γιατί δεν κάθεται φρόνιμα».
- «Είναι φίλος μου γιατί κάνει τις πιο ωραίες εργασίες».
- «Είναι φίλη μου γιατί είναι καλή και δεν κάνει καθόλου φασαρία».

Γ. Στρατηγικές της νηπιαγωγού

---

1. Διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των παιδιών και χρήση των αποτελεσμάτων για αναστοχασμό και τεκμηριωμένη επιλογή στρατηγικών.
2. Πρακτικές στην ελεύθερη απασχόληση των παιδιών.
3. Πρακτικές σε ετήσια βάση: ένα πρόγραμμα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων.
4. Πρακτικές στις οργανωμένες δραστηριότητες.
5. Συνεργασία με τους γονείς.

Στη διάρκεια της ελεύθερης απασχόλησης είναι σημαντικό η νηπιαγωγός:

- i) εκτός από το να παρατηρήσει το τι, με ποιον, πού, πώς και πόσο παίζουν τα παιδιά (καταγραφές σε ημερολόγιο).
- ii) να παρέμβει λεκτικά κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, αφού έχει πρώτα παρατηρήσει, προκειμένου να:
  - 1) προτείνει μια κοινή δραστηριότητα.
  - 2) ενθαρρύνει τη συμμετοχή ενός παιδιού στο ομαδικό παιχνίδι (Hannikainen, 2001).
  - 3) επεκτείνει το παιχνίδι (Brostrom, 2001).
- iii) να συμμετέχει στο παιχνίδι, προκειμένου:
  - 1) να εκπαιδεύσει ορισμένα παιδιά στο παιχνίδι.
- iv) να ενθαρρύνει μεικτές ομάδες παιχνιδιού.

Δράσεις στο ελεύθερο παιχνίδι (1/3)

---

2. Νηπιαγωγείο: παρεμβάσεις στο ελεύθερο παιχνίδι.

2α. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΙΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ/ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ – ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ .

Παράδειγμα:

Το παιδί τριγουρίζει από παιχνίδι σε παιχνίδι, δεν παίρνει πρωτοβουλίες στο παιχνίδι – υπερβολικά ήσυχο, δεν παραπονιέται.

Δράσεις στο ελεύθερο παιχνίδι (2/3)

- 2β. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΥΝ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΜΒΟΛΩΝ ΠΟΥ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΙΟΝ ΕΠΑΙΞΑΝ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΔΙΑΛΕΓΩ ΠΙΟ ΣΥΧΝΑ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΙΚΤΕΣ.
- 2γ. ΜΕΙΞΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΣΥΝΕΥΡΕΘΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΜΕ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΑ Ή ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΑ, ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΔΕ ΘΑ ΕΠΑΙΖΑΝ ΜΑΖΙ. ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΥΡΙΑΝΗ ΕΚΠΛΗΞΗ, ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ Ή ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΑΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΡΙΚΕΣ ΓΩΝΙΕΣ – ΘΑ ΠΑΙΞΕΤΕ ΕΚΕΙ ΜΕ ΟΣΟΥΣ ΤΥΧΑΤΕ ΚΑΙ ΘΑ ΜΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΤΕ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΑΣ. ΡΟΛΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥ: ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ, ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ, ΠΩΣ ΠΕΡΑΣΑΤΕ, ΓΙΑΤΙ, ΣΑΣ ΑΡΕΣΕ, ΓΙΑΤΙ, ΠΟΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΦΟΡΑ.

Δράσεις στο ελεύθερο παιχνίδι (3/3)

- 2δ. ΔΙΝΕΤΑΙ ΕΝΑΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ - ΒΡΙΣΚΟΥΝ ΚΑΡΤΕΛΑ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ, ΠΧ. ΝΑ ΦΤΙΑΞΟΥΝ ΜΙΑ ΦΑΡΜΑ ΜΕ ΖΩΑ, ΕΝΑ ΚΑΣΤΡΟ Κ.Λ.Π ΣΤΟ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ, ΝΑ ΕΤΟΙΜΑΣΟΥΝ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΣΤΟ ΚΟΥΚΛΟΣΠΙΤΟ, ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΝ ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΝΟΝΩΝ Κ.Λ.Π. ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΠΑΙΞΑΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΕΝΤΡΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΤΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕΙ ΤΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΤΙ ΤΟ ΔΥΣΚΟΛΕΥΕΙ.
- 2ε. Από το ελεύθερο παιχνίδι στην οργανωμένη δραστηριότητα – συζητώ με τα παιδιά οργανωμένα τα προβλήματα/ζητήματα που ανακύπτουν - παράδειγμα.

Ένα πρόγραμμα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων προϋποθέτει έναν ετήσιο προγραμματισμό

- Μετά τις δραστηριότητες πρώτης **γνωριμίας** και **εμπιστοσύνης**,
- Δραστηριότητες **επικοινωνίας**.
  - (ενεργητική ακρόαση, θέση ερωτήσεων, αναζήτηση ιδεών, δεξιότητες συζήτησης, δημόσια ομιλία, δεξιότητες παρουσίασης – ανακοίνωσης στην τάξη. Ανάλυση ρόλων , δεξιότητες ηγεσίας, λήψης αποφάσεων, πρόκληση, κριτική, συμβιβασμός, διαπραγμάτευση, βοήθεια, μοίρασμα, διδασκαλία άλλων).
- Δραστηριότητες **συνεργασίας**.
- Δραστηριότητες **επίλυσης προβλημάτων**.

Δραστηριότητες γνωριμίας

- Βρες ένα φίλο, η μπάλα που ταξιδεύει, το μαγικό μικρόφωνο κ.α.
- Λέω και θυμάμαι τα ονόματα των συμμαθητών μου.
- Λέω τα αγαπημένα μου χρώματα, παιχνίδια, φαγητά κ.λ.π και βρίσκω ομοιότητες με τα άλλα μέλη της ομάδας.
- Αν ήμουν ζώο, λουλούδι, πόλη....
- Τι προτιμάς να είσαι ... μαργαρίτα ή τριαντάφυλλο;....
- Βλέπω μια φωτογραφία (π.χ. θάλασσα) και θυμάμαι μια ευτυχισμένη στιγμή σε ένα τέτοιο μέρος.

Δραστηριότητες εμπιστοσύνης

- Βρίσκω κάτι που μου αρέσει και το λέω στο ζευγάρι μου - βρίσκω κάτι που μου αρέσει στο ζευγάρι μου και του το λέω.
- Παρουσιάζω την αγαπημένη μου ζωγραφιά σε όλη την ομάδα και μιλώ γι' αυτήν,
- Τυφλόμυγα.

Δραστηριότητες επικοινωνίας

- Καθρέφτης.
- Παντομίμα.
- Κάνω μία ζωγραφιά με το ζευγάρι μου.
- Βρίσκω ένα άλλο τέλος σ' ένα γνωστό παραμύθι.

Δραστηριότητες συνεργασίας

- Μία ομάδα αναπαριστά ένα άγαλμα με το σταμάτημα της μουσικής.
- Κάθε ομάδα προσπαθεί κανένα μέλος της να μην πέσει στον ποταμό με τους κροκόδειλους.
- Δύο ομάδες ανταγωνίζονται ποια θα κατασκευάσει το μεγαλύτερο πύργο.
- Κατασκευή μίας κουκλοθεατρικής παράστασης.

Δραστηριότητες επίλυσης προβλήματος

- Τι μπορούμε να κάνουμε για να φτιάξουμε την τάξη μας ή την αυλή του νηπιαγωγείου μας πιο όμορφη;

Οργάνωση των συνεργατικών δραστηριοτήτων

- Συζήτηση πριν τη δραστηριότητα (ορισμός κοινών στόχων, συζήτηση για το τι πρέπει να γίνει, χωρισμός σε ομάδες).
- Ομαδική εργασία.
- Συζήτηση μετά τη δραστηριότητα (αναστοχασμός των παιδιών για τον τρόπο που εργάστηκαν και το αποτέλεσμα).
- Προσοχή στις ευκαιρίες για πολλαπλούς τρόπους έκφρασης και δράσης των παιδιών.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (1/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 1 (Ε.Δ.) τα παιδιά δε γνωρίζονται καλά μεταξύ τους – δυσκολεύει το παιχνίδι τους.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 1 (Ο.Δ.) Οργάνωση παιχνιδιών γνωριμίας, επαφής, ενίσχυσης της εμπιστοσύνης.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 1 Τα παιχνίδια εξυπηρέτησαν το στόχο, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή και αποδέχθηκαν καλύτερα το ένα το άλλο.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (2/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 2 (Ε.Δ.) συνωστισμός στις γωνιές παιχνιδιού.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2 (Ο.Δ.) να προβληματιστούμε και να θέσουμε κοινούς κανόνες (το σύστημα με τις καρδιές και τις φωτογραφίες).
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 2 Μειώθηκε ο συνωστισμός και οι πολλοί διαπληκτισμοί στις γωνιές παιχνιδιού.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (3/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 3 (Ε.Δ.) προβλήματα αποδοχής και συνεργασίας μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στο ελεύθερο παιχνίδι.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 3 (Ο.Δ.) Οργάνωση δραστηριοτήτων με μεικτές ομάδες.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 3 Τα παιδιά συνεργάστηκαν καλά δεν αντέδρασαν στις μεικτές ομάδες ΟΜΩΣ η καλύτερη επαφή αγοριών και κοριτσιών φαίνεται περισσότερο στις οργανωμένες και λιγότερο στις ελεύθερες δραστηριότητες.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (4/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 7 (Ε.Δ.) Ένα παιδί παίζει πάντα μόνο σε μία συγκεκριμένη γωνιά. Μία ομάδα αγοριών παίζει πάντα μαζί.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 7 (Ε.Δ.) Συζήτηση με τα παιδιά. Η νηπιαγωγός τοποθετεί τις καρτέλες τους στις γωνιές.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 7 Υπόθεση ότι έτσι δίνονται ευκαιρίες να παίξουν αυτά τα παιδιά και με άλλους.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (5/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 9 Τα παιδιά δεν αφοσιώνονται στο παιχνίδι την ώρα της ελεύθερης απασχόλησης.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 9 Συζήτηση με τα παιδιά σε ατομική βάση. Το αποτέλεσμα παροδικό.
- Συζήτηση με όλη την ομάδα και από κοινού καθορισμός του πόσες γωνιές παιχνιδιού μπορούν να επιλέξουν το πρωί. Κατασκευή ενός πίνακα, όπου δίπλα σε κάθε όνομα τα παιδιά μπορούν να κολλάνε τρεις καρδιές με το χρώμα των αντίστοιχων γωνιών.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 9 Από κοινού αξιολόγηση του παιχνιδιού με τα παιδιά (αν ευχαριστήθηκαν, που δυσκολεύτηκαν, τι κέρδισαν).

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (6/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 11 τα παιδιά κρατούν τους κανόνες που θέσαμε σχετικά με τη χρήση των γωνιών παιχνιδιού; Καταγραφές μέσα από τους πίνακες που συμπλήρωσαν τα παιδιά.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 11 Συζήτηση με τα παιδιά. Τα ίδια τα παιδιά μελετούν τους πίνακες. Διευκρινίζονται οι προβληματισμοί – φόβοι των παιδιών με τη συζήτηση.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 11 Τα παιδιά αναγκάστηκαν να μπουν σε άλλες ομάδες από αυτές που συνήθως έπαιζαν. Απελευθερώνονται οι επίμαχες γωνιές. Δημιουργούνται διαφορετικές συνθέσεις ομάδων.

(όπου Ε.Δ. ελεύθερη δραστηριότητα Ο.Δ. οργανωμένη δραστηριότητα) (7/7)

- ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 12 Μερικοί φίλοι άλλαζαν πάντα μαζί γωνιές.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ 12 Στον πίνακα σημειώνουμε, αντί για γωνιές παιχνιδιού, τα ονόματα των συμπαικτών και συμπαικτριών. Γίνεται μία εβδομαδιαία λίστα με τα ονόματα των συμπαικτών για κάθε παιδί.
- ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 12 Οι λίστες διαβάζονται στο τέλος της εβδομάδας και γίνεται συζήτηση με τα παιδιά.

Αξιολόγηση του τι βοήθησε στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος:

- Οι οργανωμένες δραστηριότητες.
- Οι παρεμβάσεις στο ελεύθερο παιχνίδι μετά από σχετικές παρατηρήσεις (π.χ. παρεμβαίνω κυρίως λεκτικά ή συμμετέχοντας στο παιχνίδι όταν υπάρχει κάποιο πρόβλημα ή θέλω να εντάξω κάποιο παιδί στο παιχνίδι της ομάδας ή απλά να εμπλουτίσω το παιχνίδι της ομάδας).
- Οι κατ' ιδίαν συζητήσεις με τα παιδιά, με ομάδες παιδιών και με ολόκληρη την ομάδα της τάξης και με τους γονείς στα πλαίσια της συνεργασίας μας.

Προτεινόμενα βιβλία για τον/την εκπαιδευτικό (1/2)

- **Μ'ΑΥΤΟΝ ΕΓΩ ΔΕΝ ΠΑΙΖΩ!**

- Συγγραφέας: ΜΠΑΟΥΜ ΧΑΙΚΕ.

- Εκδόσεις: ΘΥΜΑΡΙ Έτος έκδοσης: 2004 Σειρά:
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.

- **Ούτε καλύτερος, ούτε χειρότερος... απλά διαφορετικός.**

- Συγγραφέας: Σοφία Τριλίβα, Τάνια Αναγνωστοπούλου,
Σοφία Χατζηνικολάου.

- Ασκήσεις ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα για
παιδιά δημοτικού και γυμνασίου Gutenberg - Γιώργος &
Κώστας Δαρδανός, 2008.

Προτεινόμενα βιβλία για τον/την εκπαιδευτικό (2/2)

- **Διαπολιτισμικό εργαστήριο:**
  - Συγγραφέας: Anna Aluffi Pentini επιμέλεια: Χρήστος Γκόβαρης, μετάφραση: Μαρία Τζουλιάνη.
  - Υποδοχή, επικοινωνία και αλληλεπίδραση σε πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον Ατραπός, 2005.
- **Μαζί, Παιδαγωγοί και γονείς στο διαπολιτισμικό σχολείο:**
  - Επιμελητής: Αναγνωστοπούλου Λένα, Ρήγα Βασιλική.
  - Φορέας: Εταιρεία για την Ανάπτυξη και τη Δημιουργική Απασχόληση των Παιδιών (ΕΑΔΑΠ) Εκδότης: Τυπωθήτω.
  - Σειρά: Διαπολιτισμική Αγωγή στην Προσχολική Ηλικία.

Η Νηπιαγωγός

- Δίνει δυνατότητες για τη συμμετοχή των γονέων στο σχεδιασμό προγραμμάτων.
- Ενισχύει τη συμμετοχή τους ως εθελοντές, ως δάσκαλοι και ως συνεργάτες στην προετοιμασία των εκδηλώσεων του νηπιαγωγείου.
- Κάνει του γονείς να νοιώθουν πάντα ευπρόσδεκτοι στο νηπιαγωγείο.

Κριτήρια σχεδιασμού και αξιολόγησης

- ΕΝΙΣΧΥΟΥΜΕ ΤΙΣ ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ; – ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ: δίνουμε έμφαση στην εκπαιδευτική διαδικασία παρά στην ύλη της διδασκαλίας; Αναπτύσσουμε στρατηγικές μάθησης που συνδέονται με την έκφραση, τη σύγκριση, την ταξινόμηση, την κατανόηση, τη λήψη αποφάσεων και τη μεταγνώση;
- ΕΝΙΣΧΥΟΥΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ; Συνεργαζόμαστε με τους γονείς, με τους συναδέλφους και με τα παιδιά για την καλύτερη οργάνωση των μαθησιακών εμπειριών; Ενισχύουμε την επικοινωνία, την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία μεταξύ των παιδιών;

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Αυγητίδου Σοφία. «Πρακτική Άσκηση». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.uowm.gr/courses/NURED250/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

